

Kolossiliklərgə

*Rosul Pawlus Kolossi xəhīridiki jamaətka
yazışan məktup*

1-2 Hudanıng iradisi bilən Məsih Əysanıng rosuli
boğan mənki Pawlustin wə ķerindax Timo-
tiydin, Kolossi xəhīridə turuwatkan mukəddəs
bəndilərgə, yəni sadık ķerindaxlarqa salam!
Huda Atımızdin mehîr-xəpkət wə hatırjəmlik
silərgə bołqay! □ ■

3-4 Biz Məsih Əysaqları baqlıqları etikadinglar
wə barlıq mukəddəs bəndilərgə baqlıqları
muhəbbitinglər toqluluq anglioqandın keyin,
silər üçün dua kılqınımızda silər üçün ərxlərdə
saqlaklıq ümid tüpəylidin Rəb Əysa Məsihning

□ **1:1-2 «Huda Atımızdin mehîr-xəpkət wə hatırjəmlik
silərgə bołqay!»** — bəzi kona keqürmilərdə: «Huda Atımız
wə Rəb Əysa Məsih din mehîr-xəpkət silərgə bołqay!» dəp
hatırıləngən. ■ **1:1-2 Rim. 1:7; Gal. 1:3; Əf. 1:2; 1Pet. 1:2.**

Huda-Atisioqa üzlüksiz rəhmət eytimiz; □ ■

5 Silər ilgiri bu ümid toqrisida hux həwərdiki həkikət səzləri arkılıq anglioqansilər; ■

6 bu hux həwər pütkül jahənoqa yetip kelip mewə berip awumakta, xundakla silərgimu yetip ke-
lip, silər uni anglap Hudanıng mehîr-xərpkitini həkikətən bilip yətkən birinqi kündin baxlap u silərdimu mewə berip awup barmağta; ■

7 silər hux həwərni seyümlük ixidiximiz Əpafrastın əgəngənsilər; u yardımımızdə Məsihning sadık hizməqtisidur; □ ■

8 u bizgə silərning Rohta bolğan

□ **1:3-4 «Biz Məsih Əysəoqa baqlıqan etikadınglar wə barlıq mukəddəs bəndilərgə baqlıqan muhəbbitinglar toqruluk anglioqandin keyin... Rəb Əysə Məsihning Huda'Atisioqa üzlüksiz rəhmət eytimiz;»** — toluk ikki ayətning baxka birhil tərjimisi: «Rəb Məsih Əysəoqa baqlıqan etikadınglar wə barlıq mukəddəs bəndilirigə baqlıqan muhəbbitinglar toqruluk anglioqandin keyin, Rəb Əysə Məsihning Huda'Atisioqa üzlüksiz rəhmət eytimiz. Bu etikad wə muhəbbitinglar silər üçün ərxlərdə saklaklıq ümidtin barlıkka kəlgən». Əmma bizningqə ümid etikadın əməs, əksiqə etikad ümidtin kelidu. Bizningqə Pawlus ularning kelidioqan bəhtini kəzləp uning üçün ezi xadlinidu. ■ **1:4**
Əf. 1:15; Fil. 1:3; 1Tes. 1:2; 2Tes. 1:3. ■ **1:5** **1Pet. 1:4.** ■ **1:6**
Mar. 4:8; Yh. 15:16. □ **1:7 «silər hux həwərni seyümlük ixidiximiz Əpafrastın əgəngənsilər»** — «ixidiximiz» grek tilida «(Hudanıng) küllükidiki ixidiximiz» degen uğumni bildürirdi. Əpafras Kolossidin kəlgən (4:12-ayətni körüng). U Pawlus wə hizmətdaxlirıqə yardım bərgənliliq üçün, Pawlus təkəllup bilən uning yardımını Kolossidiki jamaətning yardımı dəp karaydu. Bəzi kona kəqürəmilərdə: «u silərning yardımında Məsihning sadık hizməqtisidur» deyildidu. ■ **1:7** **Kol. 4:12;**
Flm. 23.

muhəbbitinglarnı ayan қıldı. □

9 Bu səwəbtin bizmu buning toqrisida anglioqan kündin baxlap silər üçün dua қılıp iltija қılıxni tohtatmiduk; tiləydiqinimiz xuki, Hudanıng iradisi hərtərəplik danalıq wə rohiy yorutulux bilən silərdə toluk bildürülsün. ■

10 Xundak bolqanda silər Rəbgə layik һalda hərtərəptə Hudani hursən қılıp, hərkəndək güzəl ixlarda mewə bərgəndə, Hudani həkikiy bilixinglar arkılıq əsüb yetilisilər; ■

11-12 bizni mukəddəs bəndilərning yoruklukta bolqan mirasiqəa tuyəssər boluxka layik қılıqan Atıqə təxəkkür eytip, Uning xanxərəplik կudriti boyiqə hərtərəplik küq bilən hər ixlarda xadlıqka tolup qidamlik wə səwr-təkətlik boluxka küqləndürüllisilər.

13 U bizni қarangoqulukning həkümranlığının azad қılıp, səygən Oqlining padixahlıqıqa yətkəp қoydi; □ ■

14 Uningda hərlük-azadlıqka, yəni gunahlırimizdin kəqürümğə tuyəssər bolduk. □ ■

□ **1:8 «u bizgə silərning rohta bolqan muhəbbitinglarnı ayan қıldı»** — «Roḥ» muxu yerdə Hudanıng Mukəddəs Roḥi.

■ **1:9** 1Kor. 1:5; Əf. 1:15. ■ **1:10** Yar. 17:1; Yh. 15:16; 1Kor. 7:20; Əf. 4:1; Fil. 1:27; 1Tes. 2:12.

□ **1:13 «U bizni қarangoqulukning həkümranlığının azad қılıp, səygən oqlining padixahlıqıqa yətkəp қoydi»** — «қarangoqulukning həkümranlığı» jin-xəytanlarning ilkini kərsitudu. ■ **1:13** Mat. 3:17; 17:5; Əf. 2:4; 1Tes. 2:12; 2Pet. 1:17.

□ **1:14 «Uningda hərlük-azadlıqka, yəni gunahlırimizdin kəqürümğə tuyəssər bolduk»** — «Uningda» muxu yerdə «Məsihə» degənni kərsitudu. ■ **1:14** Ros. 20:28; Əf. 1:7; Ibr. 9:14; 1Pet. 1:19.

15 U bolsa kərünməs Hudanıng sürət-obrazidur, pütkül kainattiki tunjidur; □ ■

16 qünki Uningda barlıq məwjudatlar, asmandıki bolsun, zemindiki bolsun, kərünidioğan bolsun, kərünməs bolsun, məyli təhtlər, həjaiyinlar, həkümranlıqlar, hökükdarlar bolsun, barlıq həmmə Uning təripidin wə Uning üçün yaritiləndur. ■

17 U həmmidin burundur, wə həmmə məwjudatlar Uningda bir-birigə baqlınip turmağta; □

18 U yənə tənning, yəni jamaətning bexidur; u baxlinixtur, əlgənlərdin tunji bolup tirilgүqidur; buningdiki məksət, Uning pütkül məwjudatlar iqidə hər jəhəttin əng üstün orunda turuxi

---

□ **1:15 «U bolsa kərünməs Hudanıng sürət-obrazidur, pütkül kainattiki tunjidur»** — grek tilida muxu yerdiki «tunji» adəttə «birinqi bolup tuqulqan»ni kərsitudu. Səzning toluk mənisi təwəndiki 16-17-ayəttə kərəlidu; Məsih: (1) pütün aləm iqidə birinqi orunda turidu; (2) wə aləmning həmmisidin burun boğan; (3) aləmgə ohxax «yaritilən» əməs, bəlkı əslı Huda Atisi bilən billə məwjut boğan. Bu 16-20-ayətlərning məksəti Məsihning uluqlukını kərsitix üqündür. ■ **1:15** 2Kor. 4:4; Fil. 2:6; Ibr. 1:3; Wəh. 3:14. ■ **1:16** Yar. 1:3; Zəb. 33:6; Yh. 1:3; Əf. 3:9; Ibr. 1:2. □ **1:17 «U həmmidin burundur, wə həmmə məwjudatlar uningda bir-birigə baqlınip turmağta»** — «U həmmidin burundur» degən səz wakıt təripidin həm uluqluk-muhiblik təripidinmu eytilidu.

üqündur. □ ■

19 Qünki Huda Əzining mukəmməl jəwħirini Uningda turoquzuxka, □ ■

20 wə Uning arkılık barlıq məwjudatlarnı Əzi bilən əpləxtürükə layık kərgənidi, yəni, Uning kresttə tekülgən kəni arkılık inaklıq elip kəlgəndin keyin, — U arkılık məyli zemində bolsun, ərxlərdə bolsun barlıq məwjudatlarnı Əzi bilən əpləxtürükə layık kərgənidi; □ ■

21-22 wə əslidə rəzil əməlliringlar tüpəylidin Əzigə yat қılınoqan, kenglünglarda düxmənlik bolоqan silərnimu, U Əz ətlik tenidə əlüm arkılık Əzigə pak-mukəddəs, əyibsiz wə daqsız hazırlıq üçün Əzi bilən əp қılıqan □ ■

23 (əgər silər etikadta ul selinip mustəhkəm

□ **1:18** «U yənə tənning, yəni jamaətning bexidur; u baxlinixtur, əlgənlərdin tunji bolup tirilgütidur; buningdiki məksət, uning pütkül məwjudatlar iqidə hər jəhəttin əng üstün orunda turuxi üqündur» — grek tilida muxu ayəttiki «tunji» 15-ayəttiki «tunji»qa ohxax səzdur; adəttə «birinqi bolup tuqulqoqan»ni kərsitudu. ■ **1:18** 1Kor. 15:20; Əf. 1:22; 4:15; 5:23; Wəh. 1:5. □ **1:19** «Qünki Huda Əzining mukəmməl jəwħirini uningda turoquzuxka, ... (20) wə Uning arkılık ... Əzi bilən əpləxtürükə...» — səzmusez tərjima kilsək: «Qünki (Hudanıñ) barlıq mukəmməl jəwħirini uningda turuxka layık kərgən, (20) wə Uning arkılık ... Əzi bilən əpləxtürükə...». ■ **1:19** Yh. 1:14,16; Kol. 2:9.

□ **1:20** «Uning kresttə tekülgən kəni arkılık» — Grek tilida «Uning krestidiki qan arkılık». ■ **1:20** Yəx. 9:6; Yh. 16:33; Ros. 10:36; Rim. 5:1; 2Kor. 5:18; Əf. 2:14; 1Yuha. 4:10.

□ **1:21-22** «...silərnimu, U Əz ətlik tenidə əlüm arkılık Əzigə pak-mukəddəs, əyibsiz wə daqsız hazırlıq üçün Əzi bilən əp қılıqan...» — «Uning ətlik teni» Məsihning həqiqiy insan ikənlikini təkitləydi. ■ **1:21-22** Luğa 1:75; Əf. 1:4; 5:27; 2Tim. 1:9; Tit. 2:12.

turup, hux həwərdiki ümidtin neri kılınmisanglar); bu hux həwər pütkül asman astidiki kainatta jakarlanıqan; mənki Pawlus Uningə hizmətqi kılindim. □ ■

24 Əmdi mən silər üçün tartқan japalirim üçün xadlinimən, wə xuningdək Məsihning japalırıda kəm bolqanlırını eż ətlirimdə Uning teni, yəni jamaət üçün toluklaymən; □ ■

25 mən *jamaət* üçün Hudanıng səz-kalamıqə əməl қılıx üçün Uning manga silərni dəp tapxuroqan oqojidarlıkı boyiqə hizmətqi kılindim; □ ■

26 bu səz-kalamidiki sir barlıq əsirlərdin wə dəwrlərdin yoxurun tutuloqan, əmma hazır mukəddəs bəndilirigə axkarilandi; ■

27 qünkü Huda ularqa əllər arisida əməlgə

□ **1:23 «Əgər silər etikadta ul selinip mustəhkəm turup, hux həwərdiki ümidtin neri kılınmisanglar»** — muxu sezlər adəmlərni nijatka erixtürükning xərtini əməs, bəlkı adəmlərdə nijatning məwjut bolqanlığının addiy ispatını kərsitudu. ■ **1:23** Yh. 15:6. □ **1:24 «Əmdi mən silər üçün tartқan japalirim üçün xadlinimən, wə xuningdək Məsihning japalırıda kəm bolqanlırını eż ətlirimdə Uning teni, yəni jamaət üçün toluklaymən»** — biz bu sırlıq bayan üstidə «köxumqə səz»imizdə tohtılımız. ■ **1:24** Rim. 12:5; 1Kor. 12:27; 2Kor. 7:4; Əf. 3:13; 4:12; 5:23; Fil. 2:17; 2Tim. 2:10.

□ **1:25 «mən jamaət üçün Hudanıng səz-kalamıqə əməl қılıx üçün»** — yaki «mən səz-kalamini toluk jakarlax üçün» yaki «mən səz-kalamini həmmigə jakarlax üçün». Bizningqə Pawlusning kezdə tutķını eźining (wə baxķılarning) «Injildiki sir»ni jakarlıxi bilən jamaətning sani toluk bolup, jamaət Hudanıng toluk wəhiyisiga tuyəssər bolidu wə bu hux həwərning məksiti əməlgə axurulidu. ■ **1:25** Rim. 16:25; Əf. 1:9; 3:9; 2Tim. 1:10; Tit. 1:3; 1Pet. 1:20. ■ **1:26** Mat. 13:11.

axuruluwatkan bu sirning xərəplik bayliklirini bildürüxnı halidi; bu sir bolsa xan-xərəpkə elip baroqı umid bolqan, silerdə turuwatkan Məsihning Əzidur. □ ■

28 Biz uni jakarlaymiz, hərbir adəmni Məsihdə kamalətkə yətkən haldə Huda aldida hazır kiliç üzün barlıq danalıq bilən hərbir adəmgə jekiləymiz, hərbir adəmgə təlim berimiz.

29 Mən xuningqə intilip, Uning wujudumda ixligini boyiqə kürəx kılıp japa tartımən; Uning wujudumda ixligini dərwəkə tolimu zordur. □

2

1 Qünki məndə silər üzün, Laodikiyədikilər üzün, xuningdək didarimni kərmigənlərning həmmisi üzün nəkədər zor kürəxning boluwatkanlıqını silergə bilgüzəmkəqimən; □

2 küriximning nixani, həmməylənning mehirmuhəbbəttə bir-birigə baqlinip, kəlblirining

---

□ **1:27 «qünki Huda ularoqa əllər arisida əməlgə axuruluwatkan bu sirning xərəplik bayliklirini bildürüxnı halidi»** — «əllər» bolsa «yat əllər», «Yəhədiy əməslər»ni kərsitudu.

■ **1:27 2Kor. 2:14; 1Tim. 1:1. □ 1:29 «Mən xuningqə intilip, Uning wujudumda ixligini boyiqə kürəx kılıp japa tartımən; Uning wujudumda ixligini dərwəkə tolimu zordur»** — «kürəx» degənlik grek tilida «agon» deyildi. «Agon» toopruluk «Filippiyliklaroqa»diki қoxumqə sezimizni kerüng.

□ **2:1 «xuningdək didarimni kərmigənlərning həmmisi üzün...»** — grek tilida: «xuningdək ətning jəhətidə yüzumni kərmigənlərning həmmisi üzün...». Xübhisizki, rosul jamaəttə roh jəhətidin bir-birimizni tonuximiz mumkin, deməkqi.

rioqbətləndürülüxi, Hudanıng sirini, yəni Məsihni qüxinixtə wə toluk bilixtə bolqan ixənq-hatırjəmlikkə erixixi üqündur; □ ■

3 qünki Uningda danalıkning wə bilimning barlıq baylıkları yoxurunqandur. ■

4 Mening buni deyixim, həqkimning silərni қayıl қılarlıq siliq-sipayə gəpliri bilən aldimaslıkı üqündur; ■

5 qünki gərqə tən jəhətidin silərdin neri bolsamnu, roh jəhətidin mən silər bilən billimən, silərning səptə turuwatqininglarqa wə Məsihgə baqlıqan etikadınlarning qinglikiqə karap xadlinimən. ■

6 Məsih, Rəb Əysani қandaq kobul kılqan bolsanglar, xu һalda Uningda menginglar,

7 silər təlim berilgəndək Uningda yiltiz tar tip, etikadınlardır қuruluwatqan һalda, etikadta hatırjəm kılınip, rəhmət eytixlər bilən taxqinlap turqoqı bolunglar; ■

8 həqkimning Məsih boyiqə bolmioqan, pəylasopluk yaki bimənə aldamaqılık bilən, insanlardın kəlgən təlimlər, yəni bu dunyadiki «asasiy қaidə-kanuniyyətlər» boyiqə silərni ez

□ **2:2** «küriximning nixani, həmməylənning mehîr-muhəbbəttə bir-birigə baqlinip, կəblirining rioqbətləndürülüxi, Hudanıng sirini, yəni Məsihni qüxinixtə wə toluk bilixtə bolqan ixənq-hatırjəmlikkə erixixi üqündur» — demisəkmə, bu «kürixim» rohiy jəhəttin, dua-tilawətlər bilən hər türlü jin-xəytanlar bilən қarixilixtiki kürəx, əlwəttə. ■ **2:2** Yəx. 53:11; Yər. 9:22; Yh. 17:3; Fil. 3:8. ■ **2:3** 1Kor. 1:24. ■ **2:4** Əf. 5:6; Kol. 2:18. ■ **2:5** 1Kor. 5:3; 14:40. ■ **2:7** 1Kor. 1:5; Əf. 3:17.

oljisi kılıp azdurmaslıki üçün həzi bolunglar; □ ■
9 qünki Uningda, yəni Məsihə, Hudanıng barlık mukəmməl jəwhiri tən xəklidə turidu;
10 wə silər Uningda, yəni barlık həkümdarlarning həm həkukḍarlarlarning bexi Bolqoqida mukəmməldursilər; □ ■
11 silər Uningda adəmning կolisiz bolqan sünət bilən sünət kılınoqansilər; demək, Məsihning sünneti bilən *gunahlılıq* ətkə baqlanıyan təndin halas kılınoqansilər; □ ■
12 Uning bilən təng qəmüldürülüxtə dəpnə kılınoqansilər; silər yənə Uni əlümədin

---

□ 2:8 «heqkimning Məsih boyiqə bolmioqan, pəylasopluk yaki bimənə aldamqılık bilən, insanlardın kəlgən təlimlər, yəni bu dunyadiki «asasiy կaidə-kanuniyətlər» boyiqə silərni eż oljisi kılıp azdurmaslıki üçün həzi bolunglar» — «asasiy կaidə-kanuniyətlər» degən muhim ibarə tooprısida «köxumqə sez»imizni kərung. ■ **2:8 Rim. 16:17; Ibr. 13:9. □ **2:10** «wə silər Uningda, yəni barlık həkümdarlarning həm həkukḍarlarlarning bexi Bolqoqida mukəmməldursilər» — «silər Uningda ... mukəmməldursilər» degən muhim ibarə tooprısida «köxumqə sez»imizni kərung. «barlık həkümdarlar... həm həkukḍarlar...» — həm asmandiki həm zemindiki barlık həkukkə igə bolqanlar. ■ **2:10** Yh. 1:16. □ **2:11** «silər uningda adəmning կolisiz bolqan sünət bilən sünət kılınoqansilər; demək, Məsihning sünneti bilən gunahlılıq ətkə baqlanıyan təndin halas kılınoqansilər» — bu ayəttiki sünət adəmning tenidə əməs, bəlki roh-ķelbididur, əlwətə. Demisəkmu, «ətlik tən» degən ibaridə «ət» degən sez Injildiki alahidə mənidə ixlitilidu, yəni insaniy gunahka əsir bolqan təbiətni kərsitudu. «Rimliklərə»diki «ət» toqruluk «kirix sez»imizni kərung. «Məsihning sünneti» «Məsihning Əzi kılıdiqan sünət», yaki «Məsihning əlümi»ni kərsitudu. Bu toqruluk «köxumqə sezimiz»ni kərung. ■ **2:11** Kan. 10:16; Yər. 4:4; Rim. 2:29; Fil. 3:3.**

tirildürgən Hudaning wujudunglarda ixləydiqanlıqıqa ixənq baoqlax bilən Uning bilən təng tirilgənsilər. □ ■

13 Əmdi gərqə itaətsizlikinglar wə ətliringlardiki sünətsizlikinglar tüpəylidin əlgən bolsanglarmu, U silərni Məsih bilən billə janlandurdi; həmmə itaətsizliklirimizni kəqürüm kılıp, □ ■

14 bəlgilimilərdə əz iqigə elinəqan üstimizdin ərz kılıdioqan, bizni əyibləydiqan pütüklərni əqürüp taxlidi; U ularni bizdin neri kıldı, krestkə mihlatkuzdi. □

15 U həkümdarlardın wə həkükdarlardın olja elip, *kresttə* ularni rəswa kılıp ularning üstidin

□ **2:12** «Uning bilən təng qəmüldürülüxtə dəpnə kiliñəqansilər; silər yənə Uni əlümdin tirildürgən Hudaning wujudunglarda ixləydiqanlıqıqa ixənq baoqlax bilən uning bilən təng tirilgənsilər» — bu ayəttiki «qəmüldürülük» aldi bilən suqə qəmüldürülükni kərsətkini bilən, u yənə bəribir «rohka qəmüldürülük»nimu kərsitudu. Yənə yukirik «sunnət» toqrluluq «köxumqə səzimiz»ni kərung.

■ **2:12** Rim. 6:4; Gal. 3:27; Əf. 1:19; 3:7. □ **2:13** «Əmdi gərqə itaətsizlikinglar wə ətliringlardiki sünətsizlikinglar tüpəylidin əlgən bolsanglarmu,...» — «ətliringlardiki sünətsizlikinglar» ularning əslidə (həmmimiz Məsihəz boləjan waktimizdikidək) əz «gunahlıq ət»imizgə əsir-kul bolanlıqımızni kərsitudu. ■ **2:13** Əf. 2:1. □ **2:14**

«bəlgilimilərdə əz iqigə elinəqan üstimizdin ərz kılıdioqan, bizni əyibləydiqan pütüklərni əqürüp taxlidi; u ularni bizdin neri kıldı, krestkə mihlatkuzdi» — bu intayin mühüm ayət toqrluluq yənə «köxumqə səzimiz»ni kərung. Grek tilida «Uning krestigə mihlatkuzdi».

təntənə bilən əqəlibə қildi. □ ■

16 Əmdi həqkimning yemək-iqmək, həyt-bayramlar, «yengi ay» yaki xabat künlər jəhətliridə silərning üstünglərdin həküm qıqırıxiqa yol қoymanglar; ■

17 bu ixlar bolsa bir kələnggə, halas; uning jismi bolsa Məsihningkidur! □ ■

18 Həqkimning silərni «kiçik peillik» wə pərixtılərgə ibadət қilixka dəwət қilip in'aminglardın məhərum қilixiqa yol қoymanglar; muxundak kixilər *gunahlık* ətliridiki oy-pikirliri bilən həkawurlıxip, kərgən

- **2:15** «U həkümdarlardın wə həkukdarlardın olja elip, kresttə ularni rəswa қılıp ularning üstidin təntənə bilən əqəlibə қildi» — bu ayəttiki «həkümdarlar wə həkukdarlar» bolsa jin-xəytanlar; Məsih ulardın aloqan olja bolsa Əzığə etikad baqlıqan, əslidə jin-xəytanlarning ilkidə turoqan bizlərni kərsitudu, əlwəttə! Baxqa birhil tərjimisi «...həkümdarları... қoralsız қılıp...». ■ **2:15** Yar. 3:15; Mat. 12:29; Luqā 11:22; Yh. 12:31; 16:11. ■ **2:16** Law. 11:2; 23:2; Rim. 14:2; Gal. 4:10. □ **2:17** «bu ixlar bolsa bir kələnggə, halas; uning jismi bolsa Məsihningkidur!» — «jismi» — demək, «kələnggünü yərgə taxlıqan jism». Bu muhim ayət toqrisida «köxumqə səz»imizni kərung. ■ **2:17** Ibr. 8:5; 10:1.

kərünüxlərgə esiliwalmaktidur; □ ■

19 Ular «bax»ni qing tutkını yoktur; lekin baxtin ügə wə singirlar arkılık pütkül tən ķuwwətlinidu wə bir-birigə baqlinip, Hudadin kəlgən awux bilən axmakta. □

20-21 Əgər Məsih bilən bu dunyadiki կaidə-կanuniyətlərgə nisbətən əlgən bolsanglar, nemixka (bu dunyada yaxıqlanlardək) «Tutma!» «Tetima!» «Təgmə!» degəndək bəlgilimilərgə riayə kılısilər □ ■

22 (bundak *bəlgilimilər ilkidiki* nərsilərning həmmisi istemal kılınış bilən yokılıdu)? Muxundak bəlgilimilər pəkət insanlardın qıkkən

□ 2:18 «Həqkimning silərni «kiqik peillik» wə pərixtılərgə ibadət kılıxka dəwət kılıp in'aminglardın məhrum kılıxıqa yol қoymanglar...» — baxka birhil tərjimi: «həqkimning.... üstünlərdin həküm qıqırxiqa yol қoymanglar....». «Dəwət kılıp» degən ibarə «bu ixlardin səyünüp» degən mənisinimə eż iqiqə alidu. «**muxundak kixilər gunahlıq ətliridiki oy-pikirliri bilən...**» — demək, oy-pikirliri Mükəddəs Rohtin əməs, bəlkı eż gunahlıq ətliri təripidin baxkərulidiqandur. **«kərgən kərünüxlərgə esiliwalmaktidur»** — bəzi kona tekisttiki kəqürəmilərdə «kərmigən kərünüxlərgə esiliwalmaktidur» deyildi. Bizningqə «kərgən» dəp okux toqridur; bu kixilər kərgən «kərünüxlər» əzining ham hiyalliridin qıkkən, əlwəttə. ■ **2:18** Yər. 29:8; Mat. 24:4; Əf. 5:6; 2Tes. 2:3; 1Yuha. 4:1. **□ 2:19 «Ular «bax»ni qing tutkını yoktur. Lekin baxtin ügə wə singirlar arkılık pütkül tən ķuwwətlinidu wə bir-birigə baqlinip, Hudadin kəlgən awux bilən axmakta»** — «bax» bolsa Məsihdur. Məsihning Əz teni bolən jamaətning bexidur. «Tən» — jamaət. **□ 2:20-21 «Əgər Məsih bilən bu dunyadiki կaidə-կanuniyətlərgə nisbətən əlgən bolsanglar...»** — bu muhim ayət toqruluk «köxumqə sez»imizdə tohtilimiz. ■ **2:20-21** Gal. 4:9.

kərsətmilər wə təlimlərdin ibarət, halas; □ ■

23 ularda dərwəkə birhil pidaiylarqə ibadət, kiqik peillik wə əz tenigə karita qattık қöllük boluxni dəwət kılıx bolqaqka, ularda danalikning kərünüxi bar; əməliyəttə *bundak danalikning* paydisi yoktur — ular pəkət əttiki həwəslərgə yol қoyidula, halas.■

3

«Yukjiridiki ixlaroqa intilip izdininglar»

1 Silər Məsih bilən təng tirildürülgən bollsanglar, əmdi yukjiridiki ixlaroqa intilip izdininglar; Məsih xu yerdə Hudanıng ong yenida olturidu.■

2 Kəngül-zehninglarnı yerdiki ixlaroqa əməs, bəlki yukarıkı ixlaroqa қoyunglar;

3 qünki silər əlgənsilər, wə hayatinglar Məsih bilən billə Hudada yoxurun turidu.■

4 Əmmamə həyatımız bolqan Məsih axkarilanıqan qağıda, xuan silər uning bilən billə xan-xərəptə

□ **2:22 «bundak bəlgilimilər ilkidiki nərsilərning həmmisi istemal ķilinix bilən yokılıdu»** — demək «Tutma! Tetima! Təgmə!» degəndək bəlgilimilərning həmmisi Huda aldida əng muhüm ix bolqan insanning iqki dunyasi bilən əməs, bəlki yemək-iqmək қatarlıqlar bilən munasiwbılıktur. ■ **2:22** Yəx. 29:13; Mat. 15:9; Tit. 1:14. ■ **2:23** 1Tim. 4:8; 5:23. ■ **3:1** Əf. 1:20. ■ **3:3** Rim. 6:2; 8:24; 2Kor. 5:7.

axkarilinidioqan bolisilər. □ ■

5 Xunga yərgə təwə ixlarnı қiloquqi hərkəndak əzaliringlarnı, yəni buzukluk, napaklik, iplas həssiyatlar, rəzil hahixlar wə nəpsaniyətqılık (u butpərəslikkə barawərdur)ni əlümğə məhküm kilinglar; □ ■

6 qünki bu ixlar tüpəylidin Hudanıng oqəzipi itaətsiz pərzəntlərgə qüxitdu. □ ■

7 Silər bular arısida yaxioqan waktinglarda, bundak ixlardimu mangolansılər. ■

8 Əmma hazır silər muxularningmu həmmisini əzünglardın seliwetinglar — yəni oqəzəp, kəhr-səpra, yaman niyətlər, təhmət, aqzinglardin qikidioqan iplas səzlərnimü siliwetinglar. ■

9 Bir-biringlaroqa yaloqan səzlimənglar; qünki silər kona adəmni kilmixliri bilən seliwətkənsılər, ■

10 wə yengi adəmni kiygənsılər; yengi adəm

□ **3:4 «əmma həyatımız bolqan Məsih axkarilanıqan qaođda, xuan silə uning bilən billə xan-xərəptə axkarilinidioqan bolisilər»** — bu muhim ayət toqrluluq «köxumqə sez»imizdə tohtilimiz. ■ **3:4** Fil. 3:21; 1Yuha. 3:2.

□ **3:5 «yərgə təwə bolqan ixlarnı қiloquqi hərkəndak əzaliringlar...»** — əslı grek tilida «yərgə təwə bolqan əzaliringlar...». «yərgə təwə» degənning mənisi «bu rəzil dunyaqa təwə» degənliktür. ■ **3:5** Rim. 7:5, 23; Əf. 4:22; 5:3, 5; 1Tes. 4:5. □ **3:6 «qünki bu ixlar tüpəylidin Hudanıng oqəzipi itaətsiz pərzəntlərgə qüxitdu»** — «itaətsiz pərzəntlər» degən ibarə insanning əslı tüp təbiiti də itaətsizlikning barlığını, itaətsiz Adəm'atining pərzəntləri ikənlikini kərsitidü. Lekin «itaətsiz pərzəntlər» bolsa Hudanıng xəpkəti bilən Hudanıng Əzininq pərzəntlirigə aylinidü (5, 7-ayətni kərüng). ■ **3:6**

1Kor. 6:10; Gal. 5:19; Əf. 5:5; Wəh. 22:15. ■ **3:7** 1Kor. 6:11; Əf. 2:1; Tit. 3:3. ■ **3:8** Əf. 4:22; Ibr. 12:1; Yak. 1:21; 1Pet. 2:1.

■ **3:9** Əf. 4:25.

bolsa əzini Yaratkuqining sürət-obrazi boyiqə toluk bilixtə daim yengilimakta; □ ■

11 uningda həqkəndək yunanlıq yaki Yəhudi, sünnetlik yaki sünnetsiz, yat mədiniyətlik, Skit, kul yaki hərlər məwjut əməstur; bəlkı Məsih, həmmidur, wə həmmididur. □ ■

12 Xunga, Hudanıng tallıwaloqanlırioqa, pak-mukəddəs wə seyüngənlərgə layik, adəmgə iq aqritidioqan baoqirlarnı, mehribanlıq, kiqik peillik, məminlik wə səwr-takətlikni kiyiwel-

---

□ **3:10 «wə yengi adəmni kiygənsilər; yengi adəm bolsa əzini Yaratkuqining sürət-obrazi boyiqə toluk bilixtə daim yengilimakta»** — «kona adəm» (9-ayət) Adəm'atidin miras ķilinoqan gunahkar hayatı kərsitidü; «yengi adəm» bolsa Məsihdə booloqan yengi hayatı kərsitidü. ■ **3:10** Yar. 1:26; 5:1; 9:6; Rim. 6:4; 1Kor. 11:7. □ **3:11 «uningda həqkəndək yunanlıq yaki Yəhudi, sünnetlik yaki sünnetsiz, yat mədiniyətlik, ... məwjut əməstur»** — «yat mədəniyətlik» — grek tilida «saqallıq» deyiliidü; qünkü greklar adəttə sakal կօյմայtti. Bu sez adəttə grek yaki latin tilini seziyəlməydiqanlarnı kərsitətti; adəttə greklar wə latinlar undak kixılerni kəmsitip «saqallıq» degən sezni «yawayı adəmlər» degən səlbiy mənidə ixlitətti. «... yat mədiniyətlik, Skit, kul yaki hərlər məwjut əməstur; bəlkı Məsih həmmidur, wə həmmididur» — «Skitlar» adəttə Ottura Asiyadiki keqmən həlkning omumiy nami idi. ■ **3:11** 1Kor. 7:21,22; 12:13; Gal. 3:28; 5:6; 6:15.

inglar; □ ■

13 bir-biringlaroqa yol կոյунглар, narazılık ix bolsa bir-biringlarnı kəqürüm kilinglar; Məsih silərni կandağ kəqürüm kılqan bolsa silərmə xundak kilinglar. ■

14 Muxu ixlarning üstigə kamil birlikning rixtisi bolqan mehîr-muhəbbətni қoxup beringlar. □ ■

15 Məsihning hatırjəmliki կəlbinglarda həküm sürsun (silər bir tən bolup bu hatırjəmlikdə boluxka qakiriloqan ikənsilər) wə xundakla rəhmət eytixlarda bolunglar. □

16 Məsihning sez-kalamini өzünglarda baylık hasil kılıp turoquzunglar, barlıq danalıq bilən bir-biringlaroqa əgitinglar, jekilənglar, qın կəlbinglarda zəbur-nəqəmlər, mədhiyə küyliri wə rohiy nahxiları yangritip Hudani qiraylık

- **3:12 «Xunga, Hudanıng tallıwaloqanlırioqa, pak-mukəddəs wə seyüngənlərgə layık ... kiçik peillik, meminlik wə səwr-takətlikni kiyiwelinglar»** — Təwrat-Injilda «meminlik»ning «yuwaxlıq iman-ixənq bilən» deyəndək alahidə mənisi bardur. Məmin adəm əzinin həküklləri yaki imtiyazlarını bekitix üçün kürəx kilmayıd; qunki u Huda aldida iman bilən toqra mangoqan bolsa, Huda muxu ixlarnı əzигə kapalət kılqan dəp hatırjəmlikdə turidu. Bu sez toqrluluk yənə «koxumqə sez»imizni kərung. ■ **3:12**
 Əf. 4:32; 6:11; 1Tes. 1:4. ■ **3:13** Mat. 6:14; Mar. 11:25;
 Əf. 4:32. □ **3:14 «... kamil birlikning rixtisi bolqan mehîr-muhəbbətni қoxup beringlar»** — yaki «... kamil rixtə bolqan mehîr-muhəbbətni қoxup beringlar». ■ **3:14** Yh. 13:34; 15:12; Əf. 4:3; 5:2; Kol. 2:2; 1Tes. 4:9; 1Yuha. 3:23; 4:21.
 □ **3:15 «Məsihning hatırjəmliki կəlbinglarda həküm sürsun»** — bu muhim sez toqrluluk «koxumqə sez»imizni kərung.

mədhixilənglar; □

17 wə həmmə ixlarda, səz bolsun, əməl bolsun, həmmisini Rəb Əysanıng namida kılıp, uning arkılık Huda'Atıqə rəhmət eytinglar.■

ailidikilərgə bolqan jekiləxlər

18 Silər ayallar, Rəbdə bolqan süpitinglarqa layik əz ərliringlarqa boysununglar; ■

19 silər ərlər, əz ayalliringlarqa muhəbbət kərsitinglar; ularqa aqqık kilmanglar.■

20 Silər balilar, ata-ananglarqa həmmə ixlarda itaət kilinglar; qünki bundak ķiliç Rəbdə bolqan güzəl ixtur.■

21 Silər atilar, baliliringlarning kengligə azar bərmənglar; undak kilsanglar kengli yara bolidu.

22 Silər küllar, əttin bolqan hojayininglarqa həmmə ixta itaət kilinglar; pəkət kəz ali-didila hizmət kılıp, insanlarnı hux ķiloquqi küllardin bolmanglar, bəlkı Rəbdin əyminip qın kenglünglardin ix körünglar.□ ■

□ **3:16** «... qın kəlbinqlarda zəbur-nəoqmılər, mədhixə küyliri wə rohiy nahxilarnı yangritip Hudani qıraylıq mədhixilənglar» — «zəbur-nəoqmılər» bəlkim sazənə təngkəx kılınip eytilidioqan nahxilar; «mədhixə küyliri» bəlkim sazsız nahxilar; «rohiy nahxilar» bəlkim stihiyiliktin, əzlikidin, Muqəddəs Roħning ilhəmi bilən eytiloqan nahxilarnı kərsitudu («1Kor.» 14:15nimü körüng). ■ **3:17** Əf. 5:20; 1Tes. 5:18.

■ **3:18** Yar. 3:16; 1Kor. 14:34; Əf. 5:22; Tit. 2:5; 1Pet. 3:1.

■ **3:19** Əf. 5:25. ■ **3:20** Əf. 6:1. □ **3:22** «silər küllar, əttin bolqan hojayininglarqa həmmə ixta itaət kilinglar» — «əttin bolqan hojayininglar» degini, yənə «silərning ərxtə bolqan hojayininglarmu bar» dəp puritidu. ■ **3:22** Əf. 6:5; 1Tim. 6:1; Tit. 2:9; 1Pet. 2:18.

23 Nemə ixni қiliwatkan bolsanglar, uningda insanlar aldida əməs, bəlki Rəb aldida қiloqandək jan-dil bilən uningoqa ixlənglar;

24 qünki mirasning in'amioqa Rəbdin tuyəssər қilinoqanlıqları bilisilər; qünki silər Rəb Məsihning ibadət-kullukidursilər.

25 Əmma kim həkkaniysizlik ķilsa қiloqan həkkaniysizlik əz bexioqa qüxicid; bu ixta həqkandak yüz-hatırə ķilinix yoktur.

4

1 Silər hojayinlar, կulliliringlarqa adil wə toqra muamilə ķilinglar; qünki ərxtə əz hojayin-inglarning barlığını bilisilər.■

2 Dua-tilawətkə hərkəndək wakitta berilinglar, buningda rəhmətlər eytixip ҳoxyar turunglar;■

3 xuning bilən biz üçünmu dua қiloqaysılərki, Huda bizgə Məsihning sirini jakarlax üçün Əz səzигə ixik aqsun; mən dəl sir üçün zənjirlər bilən baqlanıqanmən;■

4 xunga kılıxka tegixlikim boyiqə, sirni axkarılıximəqə *dua ķilinglar*.

5 Sirttikilərgə nisbətən danalıq bilən menginglər, pursətlər qıkkanda kəngül կoyup կoldın

---

■ **4:1** Əf. 6:9. ■ **4:2** Luğa 18:1; Rim. 12:12; Əf. 6:18; 1Tes. 5:17. ■ **4:3** Əf. 6:19; 2Tes. 3:1.

bərmənglar. □ ■

6 Silərning gəp-səzliringlar hərdaim mehîr-xəpkət bilən bolsun, tuz bilən tetitilsun; xuning bilən silər hərbir adəmğə қandak jawab berixni bilisilər. □ ■

7 Səyümlük ķerindax həm Rəbdə sadık hizmətkar, ixdiximiz bolqan Tikikus silərgə mən toqıruluk həmmə ixlarnı məlum kılıdu. □ ■

8 Mən uni dəl muxu ix üçün yeninglarqa əwətixim, silərning əhwalinglarnı biliwelixi wə xundakla kenglünglarqa ilham-riqbət berixi üqündür.

9 Mən ezi silərdin bolqan, sadık wə səyümlük ķerindiximiz Onesimusni uning bilən əwəttim; ular silərgə muxu yerdiki barlıq ixlarnı məlum kılıdu. ■

10 Türmidixim bolqan Aristarhus silərgə salam yollaydu; Barnabasning nəwri inisi Markusmu

□ **4:5 «Sırttikilərgə nisbətən danalıq bilən menginglar»** — «sırttikilər» — Hudanıng padixaqliğining sırtida turqanlar, tehi etikad kılımqıqlanları kərsitidü, əlwəttə. **«pursətlər qıkkanda kengül կoyup կoldın bərmənglar»** — «pursətlər» bolsa «sırttikilər»gə yahxılık kərsitix, Hudanıng səzini eytix, Məsihgə guvahlıq berix ķatarlıq pursətlər. ■ **4:5** Əf. 5:15, 16.

□ **4:6 «Silərning gəp-səzliringlar hərdaim mehîr-xəpkət bilən bolsun, tuz bilən tetitilsun; xuning bilən silər hərbir adəmğə қandak jawab berixni bilisilər»** — «tuz bilən tetitilsun» degən jekiləx toqıruluk «kökoxumqə səz»imizdə tohtılımız.

■ **4:6** Mar. 9:50. □ **4:7 «səyümlük ķerindax həm Rəbdə sadık hizmətkar, ixdiximiz bolqan Tikikus»** — «ixdax» grek tilida «(Hudanıng) կullukdiki ixdax» degən uğumnni bildüridü.

■ **4:7** Ros. 20:4; Əf. 6:21; 2Tim. 4:12. ■ **4:9** Flm. 10.

xundak (silər uning toqıruluk tapxuruklarnı tapxuruwaldinglar; u yeninglarqa kəlsə, uni köbul ķilinglar); ■

11 Yustus dəp atalojan Yəxuamu salam yollaydu. Hudanıng padixahlıkı üçün manga hizmətdax bolqan sünnet ķilinoqlanlardın pəkət muxular bardur; ular manga təsəlli bolqan. □

12 Silərdin bolqan, Məsih Əysanıng կuli Əpafras silərgə salam yollaydu; u silərning Hudanıng pütkül iradisidə mukəmməl, kamalətkə yetip qing turuxunglar üçün hərdaim silər üçün dualarda kürəx ķılıdu. ■

13 Qünki mən uningoja guwahqimənki, u silər üçün, Laodikiadikilər üçün wə Heyrapolistikilər üçünmu kəp japa tartidu. □

14 Səyümlük tewip bolqan Lukadin silərgə salam, Demastinmu xundak. ■

15 Laodikiadiki ķerindaxlarqa bizdin salam, Nimfaqa həm uning əyidə yioqilidiqan jamaətkimu salam eytinglar. □

■ **4:10** Ros. 15:37; 27:2; 2Tim. 4:11. □ **4:11 «Hudanıng padixahlıkı üçün manga hizmətdax bolqan sünnet ķilinoqlanlardın pəkət muxular bardur; ular manga təsəlli bolqan»** — «sünnet ķilinoqlanlar» — Yəhudiylar. Demas wə Luqa (14-ayəttə) «yat əllər»din idi. ■ **4:12** Kol. 1:7; Flm. 23. □ **4:13 «...u silər üçün, Laodikiadikilər üçün wə Heyrapolistikilər üçünmu kəp japa tartidu»** — bu «japa tartix» bolsa dualirida. Tekisttiki baxqa bir kona kəqürmidə: «.. uning silər üçün, Laodikiadikilər üçün wə Hirapolistikilər üçünmu kəp kizəqinlik bardur» deyildi. ■ **4:14** 2Tim. 4:10,11 □ **4:15 «Nimfaqa həm uning əyidə yioqilidiqan jamaətkimu salam eytinglar»** — Nimfa bir ayalning ismi idi. Tekisttiki bəzi kona kəqürmilərdə: «Nimfas» (ərning ismi) deyildi.

16 Bu hət aranglarda okuləqandin keyin, silər uni Laodikiyidiki jamaəttimu okutunglar, wə Laodikiyədikilərgə yazoqan hətni silərmə okungular; □

17 wə Arkippuska: «Sən Rəbdə tapxuruwaləqan hizmitinggə, toluq əməl kili xing üçün kəngül қoyoqin» — dənglar.

18 Mənki Pawlustin əz қolum bilən yazoqan salam. Mening kixənlinip қamap қoyuləqanlıkimni əslənglar. Silərgə mehirkəpət bolqay! □ ■

□ **4:16 «Bu hət aranglarda okuləqandin keyin, silər uni Laodikiyidiki jamaəttimu okutunglar, wə Laodikiyədikilərgə yazoqan hətni silərmə okungular»** — mumkinqliki barkı, «Laodikiyədikilərgə yazoqan hət» əсли Pawlusning «Əfəsuslusuklaroqa» yazoqan hetidur. «Əfəsuslusuklaroqa»diki «kirix səz»imizni kərüng. □ **4:18 «Mənki Pawlustin əz қolum bilən yazoqan salam»** — demək, hətning baxka yərliri katiplik kılıqan ķerindixinin qolida yeziloqan. Pawlusning kezliri ajiz boluxi mumkin («2Kor.» 12:6-10, «Gal.» 4:15). **«Mening kixənlinip қamap қoyuləqanlıkimni əslənglar»** — demək, dua-tilawətlirinqarda əslənglar. ■ **4:18** 2Tes. 3:17; Ibr. 13:3.

**Muk̄eddes Kalam (yəngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5